

Dokument nr. 8:105

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl om innføring av minimumsstraff ved tredje gangs domfellelse eller mer ved alvorlige straffbare handlinger

Til Stortinget

BAKGRUNN

Straffereaksjonen

Forslagsstillerne viser til at det i dag er store problemer knyttet til gjengangerkriminalitet. I praksis viser det seg at en relativt liten andel av kriminelle for visse typer lovbrudd står bak en relativt stor andel av kriminaliteten. En slik situasjon krever målrettede tiltak. Det er en grunnleggende forutsetning i samfunnet at individene holder seg til gjeldende lover og regler. Dette er spesielt viktig innenfor strafferettspleien hvor det er tungtveiende hensyn som begrunner det enkelte lovforbud og det som hovedregel er et offer som blir direkte rammet av handlingen. Av respekt for både tidligere og fremtidige ofre bør man derfor legge til rette for et system som har til formål å effektivt forhindre gjentatte lovbrudd. Forslaget er en oppfølging av tidligere forslag fra Høyre og tiltak iverksatt under regjeringen Bondevik II, se nedenfor.

Forslagsstillerne viser til at spesielt personer som begår gjentatte lovbrudd, har behov for at det fra samfunnets side settes klarere og mer markerte grenser. Dette gjelder spesielt ved handlinger som kan få alvorlige konsekvenser for andre mennesker, som gjentatte voldshandlinger og sedelighetsforbrytelser. For andre lovbrutere er bakgrunnen for den kriminelle handlingen ofte en kost/nyttebetraktning hvor vinningen ved den forbudte handlingen holdes opp mot blant annet risikoen for å bli oppdaget og konsekven-

sene av dette. Dette gjelder særlig ved alvorlige vinningsforbrytelser, narkotikasmugling og narkotikaomsetning. Alt dette er tilfeller hvor samfunnet for øvrig har et legitimt behov for beskyttelse. Det vises i denne sammenheng også til de positive resultatene som følger av det såkalte VIC-prosjektet (Very Important Criminals) som opprinnelig var Oslo politidistrikts program mot gjengangerkriminalitet.

Forslagsstillerne mener at en ordning med en markert strengere straffereaksjon ved domfellelse den tredje gangen eller mer vil virke forebyggende på fremtidige ulovlige handlinger, ved at ytterligere lovbrudd får en reell konsekvens for de involverte. Forslagsstillerne mener derfor prinsipielt at lovbrudd ved gjengangerkriminalitet bør innebære en strengere straffereaksjonsform. Ved tredje gangs lovbrudd mener forslagsstillerne at fengselsstraff eller annen frihetsstraff skal være hovedregelen. Dette må naturligvis samtidig vurderes i relasjon til den type lovbrudd som er begått. Likevel vil det være mulig med tilsvarende ordninger også for mindre lovbrudd ved for eksempel at bøtestrafen blir markert høyere, eller ved at man idømmes samfunnsstraff eller liknende ved tredje gangs lovbrudd. Forslagsstillerne mener at en slik ordning også vil kunne være med på å forebygge en gradvis slusing inn i kriminalitet.

Tidligere lovendringer og forslag

Forslagsstillerne viser videre til at lovgiver gjentatte ganger har signalisert at de ønsker en mer aktiv bruk av hele strafferammen uten at rettspraksis på sentrale områder har tatt dette til seg i tilstrekkelig grad. Forslagsstillerne viser også for øvrig til de lovendringer som regjeringen Bondevik II foretok på dette området. Eksempler på dette er hevingen av maksimumsstraff inntil det dobbelte for ny straffbar handling av samme art, strengere straffer for en serie lovbrudd som pådømmes samtidig, strengere so-

ningsforhold for de hardeste kriminelle, forbudet mot å avtale organisert kriminalitet og opprettelsen av Nye KRIPOS (Kriminalpolitisentralen) som nasjonal enhet for bekjempelse av organisert kriminalitet og annen alvorlig kriminalitet.

Rehabilitering, krav til innholdet i soningen og ny sjanse

Det forutsettes at innføring av minimumsstraff i tillegg kobles til et reelt program for rehabilitering. Innholdet i soningen vil være avgjørende for om den domfelte skal kunne legge det kriminelle livet bak seg, og kunne delta i samfunns- og arbeidsliv etter endt soning. Det bør foreligge individuelle planer for videre utvikling, utdanning og arbeid. Dette bør også foreligge ved mindre lovbrudd når man blir ilagt straffereaksjon for tredje gang eller mer. Dette er spesielt viktig i forhold til unge lovbrøyttere. Det må også være en forutsetning og oppfølging ved hjelp av rus- tester og liknende for å hindre eventuelt fortsatt narkotikamisbruk under soning.

Det er svært viktig at det i tilknytning til samfunnets reaksjon på de gjentatte ulovlige handlinger leg-

ges vekt på å gi den domfelte et verktøy som grunnlag for et lovlydig liv etter endt soning. Dette innebærer at det i dialog med den enkelte domfelte utarbeides en konkret og individuell plan som igangsettes under soning, og om nødvendig må den innsatte også følges opp i tiden etter soning. Lojal oppfølging fra den innsattes side bør gi fordeler for vedkommende. På den måten vises den enkelte respekt og tillit ved at det gis en reell mulighet til å ta ansvar for egen fremtid.

FORSLAG

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen om å vurdere innføring av en ordning med minimumsstraff ved illeggelse av straffereaksjon ved alvorlige handlinger for tredje gang eller mer i forbindelse med fremleggelsen av ny spesiell del til straffeloven.

13. juni 2007